

“Consent is KEY”

En rapport om brottsutsatthet bland barn
som identifierar sig som HBTQIA+

**“Consent is
KEY”**

En rapport om brottsutsatthet bland barn
som identifierar sig som HBTQIA+

@ECPATSverige
+46 (0)8 598 920 00
info@ecpat.se
www.ecpat.se
www.dittecpat.se
www.ecpat.se/hotline
www.ecpat.se/vuxenstod
ECPAT Sverige, 2023

Författare
Jonas Karlsson, Utredare, ECPAT

Research
Vera Kaldal, Rådgivare, ECPAT
Madelaine Forsberg, Rådgivare, ECPAT

Redaktör
Maria Matseke, Kommunikationsansvarig, ECPAT

Layout
Anna Frödell, Grafisk formgivare, ECPAT

Bilderna i denna rapport är genrebilder och personerna på bild har ingen koppling till innehållet eller citaten i rapporten.

ECPAT Sverige är en barnrättsorganisation som arbetar mot sexuell exploatering av barn. Vi sprider kunskap om brottsligheten och förebygger att barn och unga inte utsätts. Vi arbetar med opinionsbildning och påverkansarbete mot makthavare och vi samarbetar med myndigheter, företag och andra organisationer. Vi driver tre operativa verksamheter: ECPAT Hotline, en anmälningssida för misstänkt sexuell exploatering av barn; Ditt ECPAT, en stödlinje för barn och unga och ECPAT Vuxenstöd, en stödlinje för föräldrar och vuxna i barns närhet.

Innehåll

Förord	6
Sammanfattning	8
Bakgrund	10
Begreppsdefinitioner	12
Brottstyper	13
Så här har vi gjort	14
Barnet som analytiker	14
Deskriptiv statistik	14
Tidigare forskning	17
Internet som en skyddad plats	18
Internet som informationskälla för barnen i analysgruppen	19
Brottsutsatthet bland barn som identifierar sig som HBTQIA+	20
Barn som utsätter andra barn	22
Barns attityder och erfarenheter i gråzonen	24
Selfien – flirtande och en fråga om samtycke	25
Känna sig fin – att skicka för bekräftelse	26
Sex med äldre på internet	28
Sälja nakenbilder	30
Barnens analys av vinjetterna	32
Fördjupningsområde: Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling	34
Sugardejting	34
Diskussion	38
Referenser	39

Unga som identifierar sig som HBTQIA+ har mycket att lära sina jämnåriga och vuxen-världen genom sina utvecklade och nyanserade resonemang kring samtycke och sårbarhet.

Förord

DENNA RAPPORT VÄNDER SIG till vuxna i barns närhet och syftar till att öka kunskapen och förståelsen för brottsutsattheten bland barn som identifierar sig som HBTQIA+. Syftet är också att dela viktig kunskap om barns syn på sex och relationer på nätet.

Barn som identifierar sig som HBTQIA+ (oavsett könsidentitet) är i högre grad än barn som inte identifierar sig som HBTQIA+ utsatta för att en förövare har utnyttjat dem genom köp av sexuell handling eller har köpt deras nakenbilder. ECPATs undersökning visar att pojkar som identifierar sig som HBTQIA+ eller ickebinära har blivit utnyttjade av en förövare genom köp av sexuell handling i högre utsträckning än andra grupper, mer än tio procent av barnen som svarat på frågor om brottsutsatthet uppger att de "sålt sex" vilket är mer än fem gånger så många som barnen i referensgruppen som inte identifierar sig som HBTQIA+. Detta har även tidigare forskning har visat. När vi talar om utsatthet för sexualbrott på nätet hamnar fokus lätt på flickor och flickors utsatthet. Men samtalet om övergrepp behöver breddas och synliggöra utsattheten hos ickebinära och pojkar som identifierar sig som HBTQIA+.

Barns och ungas upplevelser och erfarenheter måste vara utgångspunkten för ett pågående samtal mellan vuxna och barn – hemma, i skolan och i vardagen. Barn som identifierar sig som HBTQIA+ har mycket att lära sina jämnåriga och vuxenvärlden genom sina utvecklade och nyanserade resonemang kring samtycke och sårbarhet. Samtidigt som det är vi som vuxna som är ansvariga att se till att barn får information och kunskap om rättigheter, samtycke och olika

sexuella läggningar och könsidentiteter. Det har de har rätt till!

Om vi som vuxna tar vårt ansvar och säkerställer att ungas miljöer – på och utanför nätet- är trygga även för barn som identifierar sig som HBTQIA+, kommer de i större utsträckning att dela med sig till oss av sina upplevelser av nätets positiva sidor och sina erfarenheter av utsatthet.

Anna Karin Hildingson Boqvist

Anna Karin Hildingson Boqvist
Generalsekreterare ECPAT Sverige

Ingela Holmertz

Ingela Holmertz
Generalsekreterare RFSU

Sammanfattning

DENNA RAPPORT baseras på ECPAT Sveriges (ECPAT) berättelsebaserade undersökning "Nude på nätet" från 2022 och fokuserar på brottsutsattheten bland barn som identifierar sig som HBTQIA+, och deras syn på sex och relationer på internet. **Av de 6 919 barn som svarade på frågan om de identifierar sig som HBTQIA+ svarade 1 133 barn att de gjorde det.** De 1 133 barnens svar analyserades av en fokusgrupp bestående av fyra barn som alla identifierade sig som HBTQIA+.

Det är svårt att kategoriskt säga att barn som identifierar sig som HBTQIA+ är mer utsatta för brott än andra barn enligt denna undersökning. Det är dock tydligt att pojkar som identifierar sig som HBTQIA+ är brottsutsatta i mycket högre utsträckning än pojkar som inte gör det. Detta gäller inte för flickor som identifierar sig som HBTQIA+. De icke-binära barnen (den enda tydligt identifierade transidentiteten i vårt material) har en likvärdig utsatthet för brott som flickor och även liknande attityder gällande sex, relationer och inhämtande av information på internet.

Barn som identifierar sig som HBTQIA+ (oavsett könsidentitet) är i högre grad utsatta för att förövare har köpt nakenbilder eller utnyttjat dem genom köp av sexuell handling än de som inte identifierar sig som HBTQIA+. Undersökningen visar att pojkar som identifierar sig som HBTQIA+ och ickebinära har blivit utnyttjade genom köp av sexuell handling i högre utsträckning än andra grupper, vilket även resultat från tidigare forskning har visat. I tidigare forskning har de ickebinära stuckit ut mer, men det finns ingen studie som vi känner till som jämfört gruppen pojkar som identifierar sig som HBTQIA+ med gruppen ickebinära.

Rapportens resultat visar att barn som identifierar sig som HBTQIA+ upplever internet som viktigare för att inhämta information om sex och relationer, jämfört med barn som inte identifierar sig som det. I svaren märks även skillnader vad gäller synen på eller erfarenhet av samtycke, kroppslig autonomi och åldersskillnader. I enkät- och fokusgrupps-svaren är det tydligt att barnen som identifierar sig som HBTQIA+ har längre och mer komplexa resonemang gällande dessa frågor än övriga grupper.

Vidare visade rapporten att barn som identifierar sig som HBTQIA+ uppger sig utsätta andra barn i mindre utsträckning för sexualbrott på internet än övriga grupper.

Rapportens resultat visar att barn som identifierar sig som HBTQIA+ upplever internet som viktigare för att inhämta information om sex och relationer, jämfört med barn som inte identifierar sig som HBTQIA+.

Vi vet att internet för unga med en HBTQIA+-identitet innebär en större möjlighet att möta likasinnade, men även en ökad risk för att utsättas för trakasserier jämfört med unga som inte identifierar sig som HBTQIA+.

Bakgrund

Internet har blivit en naturlig del av barns vardag för socialt utbyte, underhållning för att inhämta information. Stundtals bidrar internetanvändningen till en bättre psykisk hälsa och välbefinnande för barn och unga när de kommer i kontakt med likasinnade.¹ Mycket tyder på att betydelsen av internet kan vara ännu större för barn som identifierar sig som HBTQIA+. Vi vet att för unga med HBTQIA+-identitet erbjuder internet en större möjlighet att möta likasinnade, men det kommer även med en ökad risk för att utsättas för trakasserier – jämfört med unga som inte identifierar sig som HBTQIA+. Denna rapport, som bygger på undersökningen "Nude på nätet" (2022), som handlar om sexuell utsatthet bland barn, om sexuell utsatthet bland barn, fokuserar därför på de barn som identifierar sig som HBTQIA+ och deras erfarenhet av internet; både de positiva delarna och deras utsatthet på internet.

I RAPPORTEN ANVÄNDER vi oss av begreppet icke-binär. Icke-binär kan användas för en person som inte identifierar sig som tjej eller kille. En del personer känner sig som både tjej och kille och andra personer befinner sig mellan könsidentiteterna och många är inte ett kön. Icke-binär kan även användas som ett parabelbegrepp för könsidentiteter som inte följer tvåkönsnormen.³

Härefter kommer vi att använda oss av begreppet HBTQ+ för läsbarhetens skull, förutom när vi pratar om deskriptiv statistik. I undersökningen frågade vi barnen om de identifierar sig som HBTQ+. Det är delvis en problematisk definition, eftersom gruppen är heterogen och innefattar flera olika typer av sexuella läggningar, sexuella praktiker, könsidentiteter och relationsformer. Vi har

ändå valt att behålla denna definition för att inte skapa alltför små grupper då det skulle omöjliggöra meningsfulla analyser av materialet. Barnen som kallas för referensgruppen i rapporten är de barn som har valt att inte identifiera sig som HBTQ+, vilket i sig inte nödvändigtvis behöver betyda att de i sina praktiker eller i sin könsidentitet inte kan innefattas inom HBTQ+. Den grupp som har svarat att de är osäkra på om de identifierar sig som HBTQ+ och de som inte ville uppge sin könsidentitet har exkluderats i rapporten. Barn som angett "annat" gällande könsidentitet redovisas inte i diagram eller tabeller, men kan finnas representerade i citaten. Denna uppdelning av barnen är, trots sina begränsningar, en möjlighet att undersöka utsatthet kopplad till om barn identifierar sig som HBTQ+.

I enkäten har vi valt den terminologi som barnen själva använder.

När vi använder uttrycken "barn" och "unga" utgår vi från definitionen i artikel 1 i Förenta Nationerna (FN:s) konvention om barnets rättigheter där det framgår att ett barn är en människa under 18 år.

Barnen som deltog i enkäten har blivit ombedda att besvara frågan om någon har utsatt dem för sexualbrott. I enkäten har vi valt den terminologi som barnen själva använder. Barnen har fått ange om de har blivit utsatta för oönskade nakenbilder (kallas även för "nudes"), om de har blivit hotade att skicka nakenbilder, om de har fått sina nakenbilder spridda, om de har erbjudits ersättning för naken-

bilder eller sex, om de någon gång har sålt nakenbilder eller sex och om de eller någon de känner har sugardejttat. Vi är medvetna om att använda begrepp som "sälja sex", "sugardejting" och "sprida nakenbilder" kan uppfattas av läsaren som att vi förminskar brottets allvar men för att barn och unga ska förstå vad vi menar vill vi använda deras terminologi.

I rapporten kommer vi genomgående använda dessa begrepp när vi presenterar barnens upplevelser och erfarenheter. För att inte förminska brottets allvar kommer vi använda den juridiska terminologin när vi beskriver brottet.

Begreppsdefinitioner

HBQTIA+ är ett samlingsbegrepp som innefattar flera typer av sexuella läggningar och könsidentiteter.

Homosexuell: Att bli kär/attraherad av personer av samma kön som sitt eget

Bisexuell: Att bli kär/attraherad av någon oavsett dennes kön

Trans: Gäller kön snarare än sexualitet. Inbegriper flera olika könsidentiteter som avviker mot samhällets normer kopplat till könsidentitet och könsuttryck, många transpersoner identifierar sig exempelvis inte med det kön de föddes med

Queer: Gäller identitet snarare än kön eller sexualitet. Innefattar grupper och personer med önskan att ifrågasätta heterosexuella normer genom exempelvis könsidentitet, sexualitet och/eller relationsform

Intersex: Personer som föds med atypiska könsorgan, könskromosomer eller könskörtlar

Asexuell: Kan användas för att beskriva andra typer av sexuella preferenser och inkluderar även personer som inte känner sexuell lust

Plustecknet: Är för resterande sexuella riktningar/identiteter/uttryck som bryter mot det heteronormativa²

Heterosexuell: Att bli kär/attraherad av personer av annat kön än det egna

Cisperson: Person som identifierar sig med det kön som hen har blivit tilldelad vid födseln

Ikkebinär: En person vars könsidentitet inte är kvinna eller man, dock betyder ikkebinär inte samma sak för alla som definierar sig som det

Binär: En syn på kön som innebär att det endast finns man och kvinna

Brottstyper

Nedan följer exempel på de brott som kan bli aktuella i de situationer vi har frågat barnen om i enkäten och i analysgruppen.

Fått oönskade nakenbilder

Om ett barn som är över 15 år har fått en oönskad nakenbild skickad till sig kan barnet ha utsatts för brottet **sexuellt ofredande**. Om barnet är under 15 år kan barnet ha utsatts för **sexuellt ofredande mot barn** (brottsbalken 6 kap. 10 §). Det är olagligt att skicka nakenbilder till en person som inte på förhand har gett sitt godkännande. Om barnet är under 15 år är det olagligt att skicka nakenbilder till denne oavsett om barnet har godkänt det. Barn under 15 år kan aldrig samtycka till sexuella handlingar.

Hotad att skicka nakenbilder

Om en person hotar ett barn med att begå ett brott mot barnet för att få barnet att skicka en nakenbild så kan barnet utsättas **för brottet olaga tvång** (brottsbalken 4 kap. 4 §). Även att tjata på någon att skicka en nakenbild kan vara brottsligt och utgöra **sexuellt ofredande respektive sexuellt ofredande mot barn** (brottsbalken 6 kap. 10 §).

Fått nakenbilder spridda

En person som sprider nakenbilder på barn kan göra sig skyldig till **barnpornografibrott** (brottsbalken 16 kap. 10 a §) och **olaga integritetsintrång** (brottsbalken 4 kap. 6 c §).

Erbjudits ersättning för nakenbilder

Att erbjuda ett barn pengar eller annan ersättning för en nakenbild kan innebära att personen gör sig skyldig till **försök till utnyttjande av barn för sexuell posering** (brottsbalken 6 kap. 8 §, 6 kap. 15 § och 23 kap) eller **försök till barnpornografibrott** (brottsbalken 16 kap. 10 a §, 16 kap. 17 § och 23 kap.).

Fått ersättning för nakenbilder

Den som ger ett barn pengar eller annan ersättning för en nakenbild kan göra sig skyldig till **utnyttjande av barn för sexuell posering** (brottsbalken 6 kap. 8 §) eller **barnpornografibrott** (brottsbalken 16 kap. 10 a §). Det är dock inte olagligt för ett barn, eller en vuxen, att sälja nakenbilder på sig själv.

Erbjudits ersättning för sex

En person som erbjuder ett barn pengar eller annan ersättning för att företa eller tåla en sexuell handling kan göra sig skyldig till **försök till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling** (brottsbalken 6 kap. 9 §, 6 kap. 15 § och 23 kap.).

Fått ersättning för sex

Får ett barn ersättning för sexuella handlingar har inte barnet gjort något olagligt. Det är personen som har utnyttjat barnet som har begått ett brott. Om barnet är under 15 år kan det handla om **våldtäkt mot barn** (brottsbalken 6 kap. 4 §) **eller sexuellt övergrepp mot barn** (brottsbalken 6 kap. 6 §). Är barnet 15 - 17 år rör det sig istället om **utnyttjande av barn för köp av sexuell handling** (brottsbalken 6 kap. 9 §). I vissa fall kan det dock röra sig om våldtäkt även när barnet är 15 år eller äldre och har fått ersättning. Det kan bli aktuellt i de situationer där frivillighet från barnet enligt lag inte kan anses föreligga.

Så här har vi gjort

ECPATS UNDERSÖKNING har genomförts via en vinjettbaserad enkät. Barnen fick ta del av andra barns erfarenheter i form av korta berättelser och därefter svara med ett råd de skulle ge ett barn i berättelsens situation. Svaren (råden) speglar barns reflektioner kring berättelserna från tidigare undersökningar. I anslutning till berättelserna frågade vi även barnen om de själva eller en vän hade varit med om något som påminner om situationen. De gavs också möjlighet att lämna ett fritextsvar. Utöver vinjetterna fick barnen svara på ett antal bakgrundsfrågor, tre attitydfrågor och frågor gällande tre fördjupningsområden där svaren består av mer traditionella enkätfrågor, samt fritextsvar. Slutligen gavs barnen möjlighet att lämna en egen berättelse.

Till skillnad från att fylla i en traditionell enkät kunde barnen när som helst välja att avsluta. När de besvarat minst en av berättelserna användes deras svar i analysen. För barnen som identifierar sig som HBTQ+ fanns det totalt 11 berättelser där varje barn kunde besvara max tre. Förutom för de ickebinära var det slumpmässigt vilka tre berättelser de fick besvara. Ickebinära slumpades till tre berättelser då svaren annars skulle vara för få för att vi skulle kunna göra meningsfulla jämförelser med övriga barn. Samtidigt innebär det att gruppen saknas helt i övriga berättelser. Barnen fick information om undersökningen via sociala medier (Snapchat, Instagram och Tiktok) under två veckor i juni 2022. De kunde själva välja om de ville delta eller inte.

Barnet som analytiker

VI BJÖD IN BARN som identifierar sig som HBTQ+ att delta i en analysgrupp för att tolka och analysera det material som har presenterats ovan. Löpande i rapporten kommer resonemang och citat att redogöras från våra fyra analysgruppsdeltagare. Fem ämnen diskuterades med analysgruppen: "information och sexuella relationer på internet", "samtycke", "åldersskillnad", "kroppslig autonomi" och "sex mot ersättning". ECPATs utredare berättade kort för deltagarna i analysgruppen vad enkätsvaren visade inom respektive ämne. De läste upp två-tre citat från fritextsvaren som gruppen fick analysera.

Det var tydligt att vissa ämnen upplevdes som känsligare än andra och detta gällde framför allt frågorna om åldersskillnad och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Det fanns även en önskan att nå konsensus i gruppen vilket kan ha påverkat diskussionen. En faktor som kan ha skiljt barnen i analysgruppen från barnen som besvarade enkäten är att de alla ingick i en verksamhet som ger stöd åt personer som identifierar sig som HBTQ+.

Deskriptiv statistik

TOTALT DELTOG 13 344 BARN i åldrarna 10 - 17 år i enkäten och av dessa svarade 6 919 barn mellan 13 - 17 år på frågan om de identifierade sig som HBTQ+. Alla barn fick besvara vilken könsidentitet de identifierar sig som – flicka, pojke, ickebinär, vill inte uppge eller annat. Av barnen som svarade på frågan om de identifierar sig som HBTQ+ exkluderades 1 349 av dem ur rapporten

då de antingen uppgav "vill inte uppge" eller "annat" på könsidentitet och/eller svarade "osäker" eller "vill inte uppge" om de identifierar sig som HBTQ+. Tabell 1 visar genomsnittsåldern och andel barn med olika könsidentiteter i gruppen barn som identifierar sig som HBTQ och barnen i referensgruppen.

Tabell 1	HBTQIA+	Referens
Genomsnittsålder – flickor	15,77 år	15,64 år
Genomsnittsålder – pojkar	15,89 år	15,97 år
Genomsnittsålder – ickebinära	15,23 år	-
Andel flickor	67,9 %	46,8 %
Andel pojkar	22,9 %	53,2 %
Antal ickebinära	10,1 %	-
Totalt antal	1 133	4 437

Mycket tyder på att internet och sociala medier har en viktigare roll i identitetsbyggandet för unga som identifierar sig som HBTQ+ än för unga som identifierar sig som heterosexuella och cispersoner.

Tidigare forskning

VI HAR HITTAT BEGRÄNSAT med forskning som specifikt studerat barn som identifierar sig som HBTQ+. Majoriteten av de undersökningar som har utförts studerar antingen unga vuxna eller en blandning av barn och unga vuxna. I den forskning och de studier som presenteras nedan används begreppet "unga" för barn, unga och vuxna i åldrarna 11–30 år. Definitionen av vilka som ingår i gruppen samt om personerna har delats in i ytterligare grupper varierar också. Det är dock vanligt att föra samman personer som identifieras som HBTQ+ till en grupp utan att ta hänsyn till de skillnaderna som finns mellan barn av olika könsidentiteter vilket försvagar resultaten.

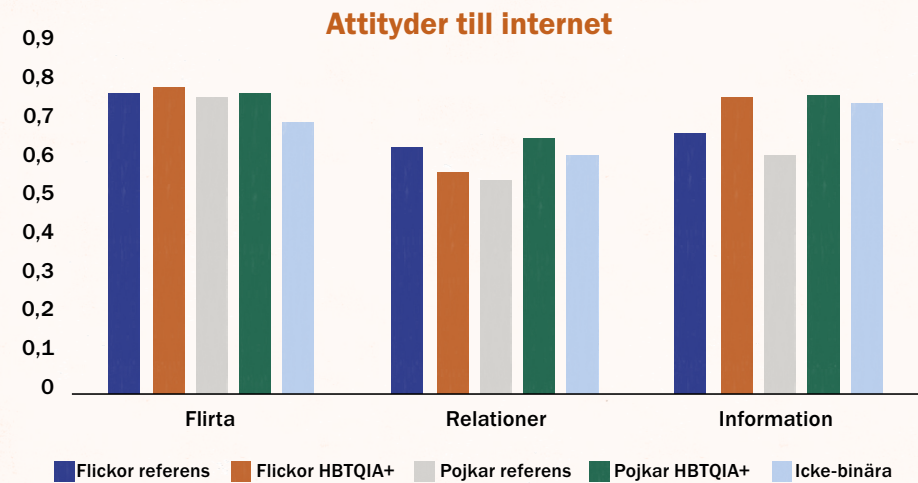
Studier visar att unga som identifierar sig som HBTQ+ i större utsträckning än andra unga använder internet som en källa för information angående frågor rörande generell och sexuell hälsa.⁴ Forskning visar också att unga som identifierar sig som HBTQ+ utforskar sin sexualitet på internet i större utsträckning än vad andra unga gör. Det sexuella utforskandet online inkluderar exempelvis att leta efter sexpartners och att delta i sexuella relationer eller utbyten genom att skicka sexuella bilder och meddelanden.⁵ Mycket tyder också på att internet och sociala medier har en viktigare roll i identitetsbyggandet för unga som identifierar sig som HBTQ+ än för unga som identifierar sig som heterosexuella och cispersoner (en person som identifierar sig med det kön de föddes med)^{6,7}

Samtidigt som internet således verkar erbjuda stora möjligheter för barn och unga som identifierar sig

som HBTQ+ finns det också risker. I en forskningsöversikt som undersöker kopplingen mellan användning av sociala medier och depression bland unga homo- och bisexuella personer menar författarna att sociala medier kan vara en fristad för gruppen där de kan få kontakt med likasinnade. Samtidigt kan sociala medier bidra till att den psykiska hälsan försämras då de i större utsträckning blir mobbade online än heterosexuella av samma könsidentitet.

Trots vad som kan påstås vara ett tolerantare samhällsklimat idag vittnar personer som identifierar sig som HBTQ+ om en större utsatthet för sexuella övergrepp, att ha sålt sex¹⁰ samt att de har blivit mobbade och/eller hotade över telefonen.¹¹ Det är vanligare bland pojkar och ickebinära än bland flickor att ha utnyttjats genom köp av sexuell handling.¹² I forskning som innefattar pojkar och flickor men inte ickebinära har forskarna sett att pojkar och flickors första kontakt med sådan brottsutsatthet ofta sker i tonåren.¹³ Det har även konstaterats att unga som identifierar sig som HBTQ+ är mer utsatta än äldre inom samma grupp. I Folkhälsomyndighetens undersökning uppgav unga transpersoner ett sämre allmänt hälsotillstånd och högre utsatthet för kränkning, diskriminering och våld än äldre transpersoner.¹⁴ Detsamma gäller unga homo- och bisexuella personer, där de har visat sig vara mer utsatta för sexuella trakasserier, övergrepp och våld än både unga som inte identifierar sig som homo- eller bisexuell samt äldre homo- och bisexuella personer.¹⁵

Diagram 1

Internet som en skyddad plats

NÄR VI BESKRIVER BARN som utsatts för brott på internet är det viktigt att komma ihåg att det endast är en av många aspekter av internet. Internet kan, inte minst för barn som identifierar sig som HBTQ+ vara en plats för trygghet och gemenskap. I citatet nedan ser vi ett ickebinärt barn ge vuxenvärlden en påminnelse om att vi inte ska gå för långt i vår önskan att skydda dem och att internet ofta kan erbjuda ett skydd för marginaliserade eller utsatta grupper.

Detta är ibland vår enda plats som är säker och inte dömande, snälla ta inte bort vårt säkerhetsnät för att du har hört skrämmande historier. Det kommer alltid att finnas folk som vill utnyttja oss, ta inte bort det som är viktigt för oss i något försök att skydda oss. (Ickebinär, HBTQ+, 15 år)

En viktig del av tonåren är att utforska sin sexualitet, flirta och ha kärleksrelationer och det är tydligt i undersökningen att det idag ofta sker på internet. Tidigare forskning har visat att det kan vara speciellt viktigt för barn och unga som identifierar sig som HBTQ+. I "Nude på nätet" ställde vi tre frågor som mäter om barnen upplever internet som en bra plats att flirta på, om de upplever att internet är en viktig del i en romantisk relation och om de anser att internet ger bra information om sex och relationer.

Diagram 1 visar hur många av barnen som helt eller delvis håller med om dessa påståenden.

Av barnen som besvarade enkäten håller en majoritet helt eller delvis med om samtliga tre påståenden. Det syns inga större skillnader mellan grupperna gällande internets betydelse för flirtande. Beträffande internets betydelse för relationer instämmer en lägre andel flickor som identifierar sig som HBTQ+ och pojkar i referensgruppen i påståendet jämfört med resterande grupper. Däremot är det tydligt att en större andel barn som identifierar sig som HBTQ+ helt eller delvis instämmer i påståendet att internet är en bra källa till information om sex och relationer. Det är också värt att notera att det är små skillnader i svaren mellan barn av olika könsidentiteter som identifierar sig som HBTQ+ på denna fråga.

Våra resultat stämmer överens med tidigare forskning om att unga personer som identifierar sig som HBTQ+ i större utsträckning använder internet för information om sex. Rapporten kan således understryka internets betydelse för kunskapsinhämtning och identitetsbyggande för dessa barn. En förklaring skulle kunna vara att kunskap om sexualitet eller könsidentitet som inte inkluderas i den binära heteronormen är svår att få på annat håll, exempelvis genom skolans sexualundervisning.

Internet som informationskälla för barnen i analysgruppen

BARNEN I ANALYSGRUPPEN känner att internet är en plats som kan vara både trygg och otrygg. De upplevde att det bästa med internet är de grupper som är reserverade för barn som identifierar sig som HBTQ+, där de kan vara sig själva och få stöd om de har svårigheter i sin vardag.

Mm, det är vissa som säger typ, om man kanske berättar vad man har gått igenom och sådant, sen så ba såhär "aa du var jättebra för att du har gått igenom det här". Det finns väldigt snälla människor (Barn 1)

De upplever också att det finns andra platser där det känns otryggt och där främlingar kan trakassera dem på grund av deras sexuella uttryck eller könsidentitet. De upplever ofta att andra barn trakasserar dem på grund av att de andra barnen har växt upp i homofoba familjer.

Ja men det finns ju typ många homofober och barn som inte har växt upp (Barn 3)

Att gud inte tycker om det här ... det här är fel i bibeln (Barn 4)

Det är tydligt att barnen inte upplever att skolan ger den information de behöver och att de anser att barn som identifierade sig som HBTQ+ därför söker kunskap på internet.

I skolan får man knappt veta något och man kanske frågar klasskamrater som inte vet så mycket om det (Barn 1)

Om vad de olika sexualiteterna betyder, olika identiteter-na. Vi pratar inte om det i skolan (Barn 4)

Det leder inte bara till ett behov hos barnen att själva söka information utan även att de blir ansvariga för att utbilda både sina klasskamrater och sina lärare i frågor om HBTQ+.

Och alla i klassen tittar liksom mot mig för att jag är den som är bäst på det i klassen (Barn 3)

Det har jag fått höra också (Barn 4)

Det kan vara väldigt varierande. Det kan vara typ såhär "varför är du gay?" "varför är du trans?" och det kan vara typ "vad finns det för olika pronomen"? (Barn 1)

Barnen uppfattade detta både som integritetskränkande och att de gjordes ansvariga för något som de inte vill vara ansvariga för.

De här "varför är du gay"-frågorna tycker jag är bara.. Va? (Barn 3)

Man vill fråga: Varför är du straight? (Barn 2)

På frågan om vad som skulle vara viktigast för att få barn som identifierar sig som HBTQ+ att känna sig trygga återkommer de till skolan och behovet av att både elever och personal får information - och att identiteter utanför normen behöver få ta plats.

Det du sa tycker jag också, men kanske också typ från kanske förskoleklass till lite högre, inte bara fyran utan också typ kanske - jag vet inte - högre. Man behöver inte prata om det vardagligt som en svensklektion, men typ kanske bara en gång om året kanske man har någonting, någon lektion per år typ (Barn 1)

"Skolan kanske kan ta upp det lite mer och liksom - någon gång kanske skolan säger det är okej att älska vem man vill - men det skulle vara bra om man tar upp det lite mer och gör det till en större sak så att det inte bara blir en sak som de nämner, utan att de pratar om det"

(BARN 2)

Broddsutsatthet bland barn som identifierar sig som HBTQ+

SAMTIDIGT SOM INTERNET fyller en viktig funktion för många barn är det även en plats där de kan bli utsatta för brott. Tidigare forskning visar att barn som identifierar sig som HBTQ+ är mer utsatta för sexualbrott på internet och det är därför viktigt att vi lyssnar på de barn som har dessa erfarenheter.¹⁶ I fritextsvaren vittnar flera barn som identifierar sig som HBTQ+ om att de har varit utsatta för olika brott, både på och utanför internet.

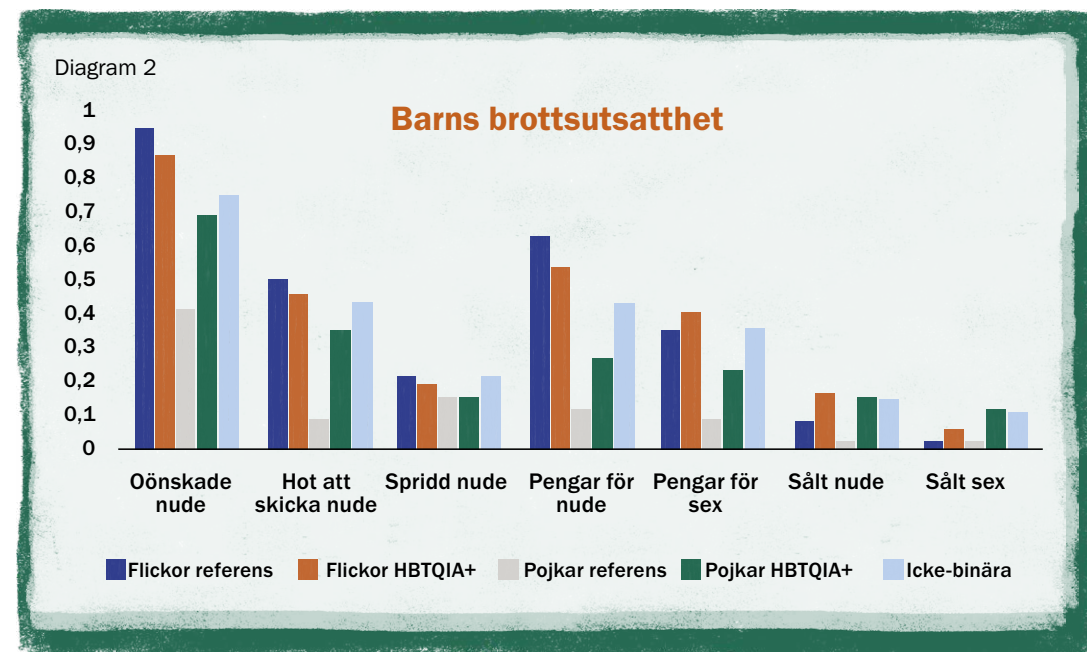
Fick oönskat [nakenbilder] ett antal gånger då en person publicerade mitt telefonnummer på nätet och bad andra att trakassera mig (Icke-binär, 17 år, HBTQ+)

Jag och en killkompis vi var väldigt nära, inte tillsammans nära utan mer kåta på varandra. I alla fall så flörtade vi ofta med varandra, sen började han be mig skicka nudes. Jag sa nej men han fortsatte bara tjata och be. Till slut skickade jag i alla fall och han skickade sedan tillbaka. Men om jag till slut inte fortsatte så skulle han sprida bilderna. Mitt ansikte visades inte i bilderna men var ändå orolig att folk skulle se att det var jag eftersom man kanske kunde se de på rummet. Men det slutade med att han spred bilderna för att jag vägrade så jag ringde polisen (Flicka, 17 år, HBTQ+)

Barnen besvarade frågor om olika typer av broddsutsatthet samtidigt som de gavs möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter vilket barnen i citaten ovan har valt att göra. Diagram 2 visar hur barnen har svarat. Det tydligaste resultatet var att andelen pojkar i referensgruppen som varit broddsutsatta var betydligt lägre än i de andra undersökta grupperna, det vill säga flickor i referensgruppen, flickor som identifierar sig som HBTQ+, pojkar som identifierar sig som HBTQ+ och ickebinära (där alla barnen utom ett identifierar sig som HBTQ+). Flickorna i referensgruppen är den grupp där störst andel har utsatts i flera brottskategorier. Pojkar som identifierar sig som HBTQ+ har varit utsatta för brott i betydligt högre grad än pojkarna i referensgruppen, men de är i de flesta fall utsatta i lägre utsträckning än flickor i både referens-

”Har bytesförhandlat med en av mina våldtäktsmän om att jag har sex med honom om han ger mej en liter vodka i betalning så jag o mina vänner kan festa. Har blivit lurad o äcklad av mig själv varje gång.”

(FLICKA, 17 ÅR, HBTQ+)

gruppen, HBTQ+-gruppen, och ickebinära. Att få nakenbilder spridda är det brott där skillnaden mellan grupperna är minst.

Barn som identifierar sig som HBTQ+ (oavsett könsidentitet) är i högre grad utsatta för att någon har köpt nakenbilder eller utnyttjat dem genom köp av sexuell handling än referensgruppen. Undersökningen visar att pojkar som identifierar sig som HBTQ+ och ickebinära har blivit utnyttjade genom köp av sexuell handling i högre utsträckning än andra grupper, vilket även resultat från tidigare forskning har visat.

Sammantaget kan det konstateras att det är svårt att kategoriskt hävda att barn som identifierar sig som HBTQ+ är mer utsatta för brott än andra barn i denna studie. Det är dock tydligt att pojkar som identifierar sig som HBTQ+ är mer utsatta än pojkarna i referensgruppen men de är mindre utsatta än flickorna i referensgruppen, förutom då det gäller att utnyttjas genom köp av sexuell handling eller att ha sålt nakenbilder. Flickor som identifierar sig som HBTQ+ är inte mer utsatta än flickorna i referensgruppen, återigen med undantag för utnyttjande genom köp av sexuell handling. Vad gäller ickebinära är de utsatta på en lite lägre nivå än flickor som identifierar sig som HBTQ+ utom när det kommer till att ha fått sina nakenbilder spridda, att sälja bilder och att bli utnyttjad genom köp av sexuell handling där de befinner sig på samma nivå som pojkar som identifierar sig som HBTQ+. Tidigare forskning har ofta visat att ickebinära är mer utsatta än andra barn då det gäller att bli utnyttjade för köp av sexuell handling, men dessa tidigare undersökningar tar inte hänsyn till om deltagande pojkar och flickor identifierar sig som HBTQ+ eller inte.

Det är tydligt att pojkar som identifierar sig som HBTQ+ är mer utsatta än pojkarna i referensgruppen, men de är vid sidan av att utnyttjas genom köp av sexuell handling, mindre utsatta än flickorna i referensgruppen.

Flickorna i referensgruppen är de som i störst utsträckning skickat nakenbilder utan samtycke från mottagaren och tagit emot nakenbilder som har spridits utan samtycke.

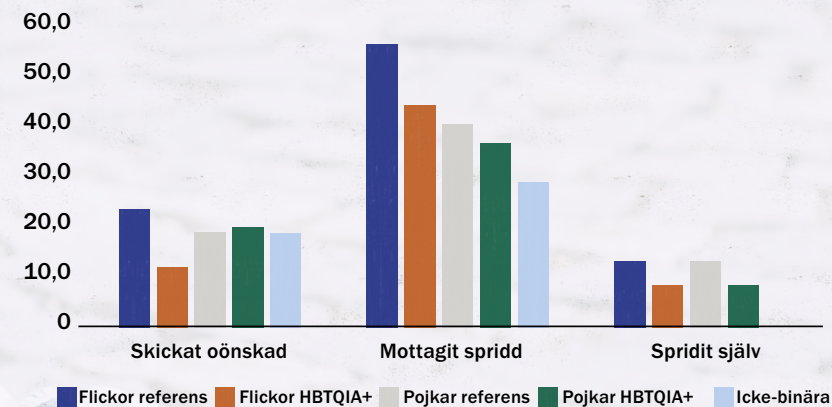
Barn som utsätter andra barn

I UNDERSÖKNINGEN FRÅGADE vi om barnen hade utsatt andra för brott. Vi frågade om de hade skickat nakenbilder utan mottagarens samtycke, om de hade tagit emot nakenbilder som de visste hade spridits utan samtycke och om de hade spridit någon annans nakenbild utan samtycke.

Mönstret vi ser i diagram 3 – om barnen utsatt andra för brott – skiljer sig från mönstret i diagram 2 gällande brottsutsatthet. HBTQ+-gruppen har i mindre utsträckning spridit nakenbilder mot någons vilja och inget barn i den ickebinära gruppen uppgav att de hade spridit någon annans nakenbild. På frågan om de har tagit emot andras nakenbilder som har spridits utan samtycke, svarar barnen som identifierar sig som HBTQ+ i lägre grad än barn av samma könsidentitet i referensgruppen, att de har gjort det. I svaren på frågan om de har skickat nakenbilder på sig själva utan mottagarens samtycke är skillnaderna små förutom när det kommer till flickor som identifierar sig som HBTQ+. De har gjort det i lägre utsträckning än övriga grupper. Flickorna i referensgruppen är de som i störst utsträckning skickat nakenbilder utan mottagarens samtycke och även tagit emot nakenbilder som har spridits utan samtycke. En eventuell förklaring som delvis stöds i fritextsvaren är att flickor upplever det som om de nakenbilder de skickar alltid är välkomna och att de därför inte behöver fråga om samtycke.

Diagram 3

Barn som utsatt andra

Barns attityder och erfarenheter i gråzonen

DEN STÖRSTA DELEN av undersökningen "Nude på nätet" fokuserar på hur barn förhåller sig till vinjetterna – de korta berättelserna om sexuell utsatthet på internet. Flertalet av berättelserna fokuserar på brottutsatthet men det finns även ett antal som inte nödvändigtvis skildrar olagliga handlingar. Dessa berättelser illustrerar ofta händelser som sker i en gråzon och handlar om beteenden som av vuxenvärlden kan uppfattas som problematiska och riskfyllda men som av många barn uppfattas som acceptabla och förståeliga. Då forskning har visat att unga som identifierar sig som HBTQ+ i högre grad använder internet för ett frivilligt sexuellt utforskande, är dessa berättelser speciellt intressanta att undersöka. Kopplat till vinjetterna frågade vi även barnen om de själva har erfarenhet av situationer som liknar de som beskrivs. Barnen gavs också möjlighet att kommentera vinjetten. I följande avsnitt kommer vi att fokusera på skillnader i erfarenhet mellan grupperna och endast nämna skillnader i attityder i de fall då dessa är tydliga.

Då forskning har visat att unga som identifierar sig som HBTQ+ använder internet i högre grad för ett frivilligt sexuellt utforskande, är dessa berättelser speciellt intressanta att undersöka.

Selfien – flirtande och en fråga om samtycke

I EN AV VINJETTERNA beskrivs en flirtig relation mellan två personer där en av dem funderar på att skicka en nakenbild som en del av flirtandet.⁴⁷ Efter vinjetten presenteras ett antal svarsalternativ.

Li och Ellen träffas på träningen och kommer bra överens. De flörtar med varandra. När Li kommer hem en kväll tar hen en nude i badrummet och blir nöjd med resultatet. Hen tänker att hen ska skicka en till Ellen som en tease.

- 1

Även fast man känner en person tycker jag aldrig det är bra eller smart att skicka bilder på sin kropp.
- 2

Jag tycker att om dessa två är på g/ flörtar/ tillsammans är det okej, men annars ska man inte skicka till andra.
- 3

Jag tycker aldrig att man ska skicka nudes om hen inte sagt att det är okej. Ingen vill ha oönskade nakenbilder.
- 4

Så länge du kan lita på personen och vet att hen inte sprider bilden så tycker jag att det kan vara kul och pirrigt.
- 5

Jag tycker det är bättre om man byter nudes i ett sånt här fall.

Tabell 2 visar hur många av barnen som har egna erfarenheter av situationen som framkommer i vinjetten om Li och Ellen. Cirka hälften av alla flickor i referensgruppen och hälften av flickor och pojkar som identifierar sig som HBTQ+ uppger att de har en liknande erfarenhet. Bland pojkarna i referensgruppen uppger ungefär en tredjedel att de har denna typ av erfarenhet. Detta tyder på att det är mer ovanligt att pojkar i referensgruppen skickar nakenbilder som en del av en flirt än de andra grupperna.

I enkätsvaren ser vi störst skillnad gällande vinjetten om samtycke vid skickandet av nakenbilder. De flesta

Tabell 2	Flickor referens	Flickor HBTQIA+	Pojkar referens	Pojkar HBTQIA+	Icke-binära
Erfarenhet %	51,9	49,1	29,3	50,9	35,6

"Även fast det 'bara' är en bild så är att byta nudes en sexuell handling och båda måste gå med på det innan man skickar något. Det spelar ingen roll om personerna är på G eller om dom precis lärt känna varandra. Consent is KEY"
(FLICKA, HBTQ+, 16 ÅR)

barnen tycker att det är okej att skicka nakenbilder som en del av en flirt och där är könsskillnaderna små. Det är vanligare att flickor anser att det är okej endast om det finns ett explicit samtycke från mottagaren (det räcker alltså inte att tro att det är okej). Mellan flickor och pojkar, både i referensgruppen och i HBTQ+-gruppen, skiljer det ungefär 15 procent. Skillnaden mellan de som identifierar sig som HBTQ+ och de som inte gör det är ännu större och ligger runt 20 procent. Denna skillnad märks också i fritextsvaren där många av barnen som identifierar sig som HBTQ+ betonar vikten av samtycke. Resonemangen betonar att det är okej att skicka nakenbilder om båda parter vill och skuldbelägger alltså inte handlingen som sådan utan fokuserar på att samtycke måste inhämtas innan en skickar.

Man ska aldrig skicka nudes utan att fråga om man inte tidigare etablerat att båda är bekväma och ok med det (Pojke, HBTQ+, 14 år)

Känna sig fin – att skicka för bekräftelse

EN AV VINJETTERNA i undersökningen handlar om att skicka nakenbilder till personer för att få bekräftelse i form av komplimanger.

Alva har nyss fyllt 16 år. För två år sedan skickade hon en nude till en kille hon träffade på nätet och han berättade att hon var söt och sexig. Alva tyckte det kändes bra när han gav henne komplimanger. När hon fick frågor av en annan kille skickade hon en trots att de inte kände varandra. Han var också snäll och gav komplimanger. De senaste två åren har hon skickat till en massa killar, vissa har hon flirtat med och andra känner hon inte alls, men hon skickar aldrig till någon som vet vem hon är eller var hon bor. Hon känner att hon mår bra av det. Bilderna har inte spridits vad hon vet, men hon bryr sig inte så mycket. Hon är alltid noga med att ingen ska kunna se att det är hon på fotona så hon kan neka om det skulle hända något.

- 1** Jag tycker det här är helt fel skäl att skicka nudes. Det är som ett missbruk och hon borde hitta andra sätt att må bra.
- 2** Jag tycker det är hennes kropp och hennes val. Bryr hon sig inte om ifall de sprids så tycker jag inte det är några problem.
- 3** Jag tycker det här är farligare än hon verkar förstå. Bilder kan spridas och även fast hon försöker vara anonym kan saker gå fel.
- 4** Jag tror det kan vara skönt att få bekräftelse för något som en är lite osäker på och då kan det här vara ett bra och säkert sätt att få det.
- 5** Hon vet inte vem hon skickar till. Jag tycker hon borde tänka på att hon kan råka skicka till någon mycket äldre eller mycket yngre och det är inte okej.

Alva tyckte det kändes bra när han gav henne komplimanger. När hon fick frågor av en annan kille skickade hon en trots att de inte kände varandra. Han var också snäll och gav komplimanger.

I tabell 3 ser vi barnens erfarenheter av situationer som påminner om vinjetten där Alva skickar nakenbilder för att få bekräftelse. Här är det tydligt att det är vanligt att ha skickat nakenbilder för att få bekräftelse inom alla grupper men att det är ännu vanligare i gruppen barn som identifierar sig som HBTQ+. Denna skillnad är särskilt tydlig i gruppen pojkar som identifierar sig som HBTQ+. Där är denna erfarenhet mer än dubbelt så vanlig som hos pojkar i referensgruppen.

Tabell 3	Flickor referens	Flickor HBTQIA+	Pojkar referens	Pojkar HBTQIA+
Erfarenhet %	50,2	62,0	25,3	53,8

Resultaten stämmer med hypotesen om att barn som identifierar sig som HBTQ+ i högre utsträckning använder internet som en arena för sitt sexuella utforskande. Många av barnen som identifierar sig som HBTQ+ berättar varför de upplever att internet är en bra plats att söka bekräftelse på, ett svar som nästan helt saknas i referensgruppen.

"Ibland vill man ha bekräftelse som man inte hittar hos familj eller vänner. Att skicka nudes som är anonyma kan höja ens självförtroende på ett relativt säkert sätt".
(ANNAT, HBTQ+, 17 ÅR)

Jag kan verkligen känna igen mig då jag har ett bekräftelsebehov så jag vill liksom höra att jag är fin osv om jag skulle skicka något vilket i sin tur skulle få mig o ändå må ganska bra. (Flicka, HBTQ+, 14 år)

Det sexuella utforskandet ses inte alltid som oproblematiskt bland barnen oavsett om de identifierar sig som HBTQ+ eller ej. Barn som har erfarenhet av att ha skickat nakenbilder av liknande skäl som Alva i vinjetten, kan efteråt ha ändrat uppfattning om beteendet och vissa kan idag till och med se det som ett skadligt beteende.

Något jag själv vet om, det är ett underliggande psykologiskt fel att behöva sådan bekräftelse. (Pojke, HBTQ+, 16 år)

Jag har varit i samma situation. Översexualiserade mig själv som ett självskadebeteende och insåg det inte då. (Flicka, HBTQ+, 17 år)

Andra barn upplever att det är fel att skicka nakenbilder för bekräftelse men att det samtidigt kan vara ett sätt att hantera andra jobbiga situationer där alternativen ibland kan upplevas som värre.

Det är ett sorts missbruk, jag själv använder det som ett sätt att hantera min våldtäkt vet att det är fel men hellre att jag gör det här än o dricka o ta skit. (Flicka, HBTQ+, 16 år)

"Jag o flera av mina vänner har eller har haft problem med att skicka nudes som någon slags coping mechanism och för att få bekräftelse, det är skönt i stunden men sen så mår man skit". (Flicka, HBTQ+, 16 år)

Att skicka nakenbilder för bekräftelse tolkas av flera barn som ett problematiskt sätt att hantera självtvivel och dåligt mående. Barn som identifierar sig som HBTQ+ är samtidigt tydliga med att lösningen inte är att skuldbelägga Alva, utan att i stället hjälpa henne att hitta andra sätt att må bra. Detta resonemang är ovanligt att lyfta fram hos barn som inte identifierar sig som HBTQ+. **Det är inte själva skickandet av nakenbilder som anses vara problematiskt, utan det underliggande behovet av att få bekräftelse av andra för att må bra.** Barnen påpekar också att behovet av bekräftelse kan innebära att Alva utsätter sig för risker som hon kanske inte kan förutse.

Många unga idag är beroende av bekräftelse för att må bra. Och mycket riktigt behöver vi en viss mängd bekräftelse, men bara till en viss gräns. Alva riskerar att bli fixerad vid sitt utseende och sluta må bra när hon inte får lika många komplimanger. I stället kan det vara bra att försöka lära sig att må bra på egen hand eftersom hon är den viktigaste personen i hennes liv. Det kan bli jobbigt att lägga makten över ens mående hos andra eftersom det inte går att styra vad de gör eller hur många komplimanger de ger. (Flicka, HBTQ+, 15 år)

Sammantaget framträder en bild där många barn, särskilt bland de som identifierar sig som HBTQ+, skickar nakenbilder för att få bekräftelse, samtidigt som de ofta är kluvna till sitt eget beteende.

Jag tycker att det viktigaste är att inte på något sätt döma eller skuldbelägga Alva, det är ett ohälsosamt och potentiellt farligt sätt att få bekräftelse och må bra, och hon bör därför få hjälp för att må bättre i sig själv så att hon inte känner behovet att söka bekräftelse på det sättet. Samtidigt så är det hennes kropp och hennes val, och hon verkar relativt medveten om riskerna, men hon är samtidigt ett barn, om än ett äldre barn, som bör skyddas mot de potentiella farorna i det hela. (Flicka, HBTQ+, 16 år)

Sammantaget framträder en bild där många barn, särskilt bland de som identifierar sig som HBTQ+, skickar nakenbilder för att få bekräftelse, samtidigt som de ofta är kluvna till sitt eget beteende. Barnen ser i dessa svar skickandet som problematiskt och stundtals som ett sätt att hantera andra problem i sina liv. Det talar för att det inom HBTQ+-gruppen inte alltid anses oproblematiskt att utforska sin sexualitet på internet. Att många barn talar om skickandet av nakenbilder som ett sätt att hantera sitt dåliga mående kan även peka på brister inom samhällets stöd för barn och unga som identifierar sig som HBTQ+ och som lider av psykisk ohälsa eller har råkat illa ut på annat vis.

Sex med äldre på internet

EN AV VINJETTERNA som barnen fick besvara illustrerar en sexuell kontakt på internet mellan en pojke som går i nian och en 26-åring man.

Gustav går i nian och har inte kommit ut på skolan eller för sin familj ännu. Men han har ett konto i en Discordgrupp med andra homokillar och män. Gustav tycker det är en trygg plats där han kan prata om det mesta. Han har också fått kontakt med Axel som är tjugosex som Gustav litar på. Axel berättar att det tog lång tid för honom att komma ut för sin familj, att han gick på gymnasiet, men att det gick bra när han gjorde det. Han säger till Gustav att berätta för sin familj, men Gustav vill vänta ett tag till. De pratar om sex och en kväll blir det rätt hett och Gustav tar en nude och skickar. Det blir tyst en stund och sedan får han en nude tillbaka av Axel. De skickar fram och tillbaka, både bilder och filmer, tills de är nöjda. De är noga med att inte visa ansiktet. Det händer ett par gånger till under de kommande veckorna.

- 1 Jag tycker att det är helt okej. Båda var med på det och verkade gilla det.
- 2 Jag tycker det är dumt att skicka till någon du bara känner över nätet. Du vet aldrig vad den andra kan göra med bilderna, men bra att inte visa ansiktet i alla fall.
- 3 Alltså Axel är vuxen och jag tycker det är äckligt att han byter bilder med någon som inte är vuxen då.
- 4 Det är så många gubbar som försöker få bilder av barn och jag tycker inte Gustav borde ge honom vad han vill ha.
- 5 Jag tycker det var bra att han inte visade ansiktet. Då är allt safe.

Tittar vi på i vilken utsträckning barnen har uppgett att de själva har erfarenhet av situationen (tabell 4) ser vi att andelen är större i HBTQ+-gruppen jämfört med barnen i referensgruppen. Det är speciellt tydligt för pojkarna där nästan sex av tio pojkar som identifierar sig som HBTQ+ säger sig ha liknande upplevelser jämfört med drygt en av tio pojkar i referensgruppen. **Även inom HBTQ+-gruppen finns en tydlig skillnad då 20 procent fler av pojkarna som identifierar sig som HBTQ+ har upplevt detta jämfört med flickor som identifierar sig som HBTQ+.** Det motsatta gäller mellan pojkar och flickor i referensgruppen där en betydligt större andel flickor har denna erfarenhet jämfört med pojkar. En tänkbar anledning är att homofobiska åsikter finns i barnens närmiljö – något vi ser i många av undersökningens fritextsvar – och som främst riktar sig mot pojkar. Det skapar en rädsla för att utforska den egna sexualiteten utanför internet hos många pojkar som identifierar sig som HBTQ+. Därför är det inte förvånande att de söker sexuella relationer på internet och att en äldre person kan uppfattas som tryggare.

Tabell 4	Flickor referens	Flickor HBTQIA+	Pojkar referens	Pojkar HBTQIA+
Erfarenhet %	33,3	41,8	12,9	59,4

Det kan vara lättare att möta personer med samma läggning på internet och anonymiteten kan erbjuda ett visst skydd från trakasserier utanför internet. I citatet nedan ser vi hur en flicka resonerar kring situationen i vinjetten och om hur verkligheten kan se ut för en ung HBTQ+-person. Flickan resonerar kring åldersskillnader och knyter an detta till HBTQ+-communityt i stort och de speciella risker för barn som identifierar sig som HBTQ+.

Jag tycker att det är ett fruktansvärt bra exempel att ta upp då många inom hbtq communityt utnyttjas på detta vis. Man kanske inte har kommit ut, har folk som inte accepterar en och känner att ingen kommer någonsin vilja ha en. Och så kommer en äldre person med mer erfarenheter av både hbtq communityt och livet och vill ha en, man känner sig hörd och älskad. Men en 26 åring som är intresserad av en 15 åring är varken sunt eller okej. Min fråga är, när det kommer till män som axel varför kan du inte hitta nån i din egen ålder? Det kanske är dig och inte alla andra som det är fel på? (Flicka, HBTQ+, 16 år)

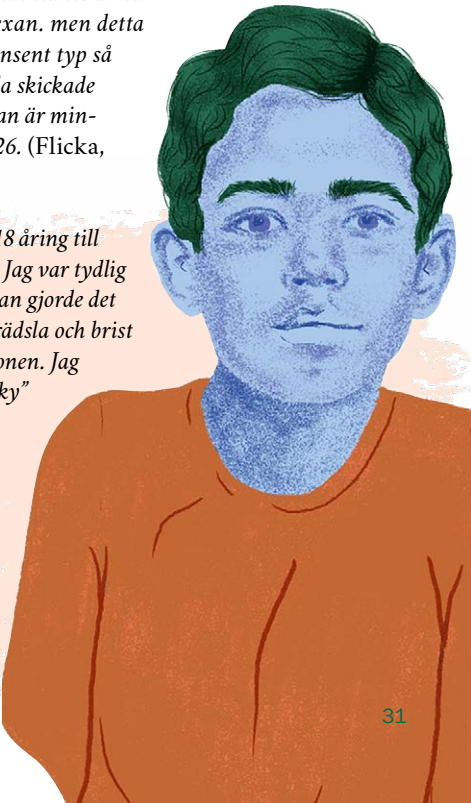
En annan flicka resonerar också kring en sårbarhet för HBTQ+-personer som inte har kommit ut än, men skiljer sig från flickan i det tidigare citatet genom att inte reflektera kring eller problematisera åldersskillnaden mellan Gustav som går i nian och Axel som är 26 år.

Det är lätt att bli påverkad innan man kommit ut, och man kan lätt känna sig trygg med någon bara för att dom har varit i en liknande situation. Det viktiga är att man agerar försiktigt och genomtänkt. Men ifall det verkar vara något som båda gillar och ingen blir pressad, säger jag att det är okej. Speciellt bra att de inte visade ansikten, för man vet ju faktiskt inte vad som kan hända (oavsett du känner personen eller inte) (Flicka, HBTQ+, 16 år)

I fritextsvar vittnar två andra barn om egen erfarenhet av att ha blivit utsatta för liknande situationer som i vinjetten.

alltså jag har fått oönskade nudes av en 23åring när jag gick i sexan. men detta var ju båda som hade consent typ så det är ju skillnad och båda skickade men det är ändå fel att han är minderårig medan Alex är 26. (Flicka, HBTQ+, 17 år)

När jag var 14 skrev en 18 åring till mig och skicka Dick pics. Jag var tydlig med att jag var 14 men han gjorde det iaf. Jag spelade med pga rädsla och brist på kunskap inom situationen. Jag frågade om han var "kinky" för att sedan kunna ta rollen som dominant och där få kontroll över situationen och på något sätt finna en viss trygghet i det som hände. (Pojke, HBTQ+, 15 år)

Sälja nakenbilder

I enkäten fick barnen svara på en vinjett som handlar om att sälja nakenbilder.

CHARLIE ÄR 17 ÅR OCH GÅR PÅ GYMNASIET. Hon är less på att inte ha några pengar och inget jobb. Hennes mobil är dålig och batteriet tar slut för fort. Hennes föräldrar säger bara att de inte kan hålla på och köpa ny mobil hela tiden. En kompis tipsar henne om en man som hon känner på nätet som köper bilder. **Hon säger att han inte är något äckel och att han betalar bra. Det enda hon behöver göra är att ta en nude så skickar han tusen spänn.** Hon säger att hon aldrig fotar sitt ansikte och att hela nätet är fullt av nakenbilder så vem bryr sig. Charlie lägger till gubben och han dm:ar henne och frågar om hon vill sälja en nude och få betalt över swish. Han säger att hon får mer om hon visar sitt ansikte.

- 1

Även om hon får pengar tror jag detta är superfarligt. Han kan hota henne med dessa bilder och genom hennes telefonnummer kan han hitta henne på riktigt.
- 2

Om någon vill betala så mycket för en enda nude hade jag också sålt bilder. 1000 kronor är hur mycket som helst.
- 3

Jag skulle inte själv sälja nudes till någon jag inte känner, men ser inget fel i att andra gör det. Om man inte tar med sitt ansikte har ju personen inte heller något övertag att utpressa en med.
- 4

Jag tycker det är bättre att vara tålmodig, att diskutera med sina föräldrar hur hon kan betala av och att hon skaffar jobb.
- 5

Jag tycker det är tråkigt och väldigt hemskt att hennes vän uppmanar henne till detta.

TITTAR VI PÅ HUR STOR andel av barnen som har erfarenhet av en situation som påminner om den i vinjetten (tabell 5) ser vi att det är vanligast bland flickor, (både i referensgruppen och i HBTQ+-gruppen), och i gruppen ickebinära. Pojkar som identifierar sig som HBTQ+ har i lägre utsträckning erfarenhet av detta än flickorna i båda grupperna, ungefär en av fem i jämfört med en av tre av flickorna. Jämfört med pojkarna i referensgruppen är det däremot mycket mer sannolikt att HBTQ+-pojkarna har denna typ av erfarenhet, närmare bestämt tre gånger så vanligt.

Tabell 5	Flickor referens	Flickor HBTQIA+	Pojkar referens	Pojkar HBTQIA+	Icke-binära
Erfarenhet %	34,0	36,6	6,5	19,2	29,9

Barnen resonerade olika i fritextsvaren om hur en person ska reagera och/eller agera i dessa situationer. Några av barnen är negativa till att sälja bilder och pekar ut säljandet som riskfyllt medan andra ser det som en fråga om egenvärde och/eller moral.

Sälj aldrig bilder, det kan sluta väldigt illa, speciellt med telefonnummer och allt (Flicka, HBTQ+, 14 år)

Tycker att just den här situationen är osäker då köparen vill ha med ansiktet och han betalar först efter bilden skickats (Pojke, HBTQ+, 14 år)

Jag säljer inte nudes och skulle aldrig få för mig att göra det heller då min kropp är gudomlig och värd mer pengar än en man kan räkna. Dessutom är ja lesbisk. Men får ändå en del dms på instagram, anonyma addare på snap som frågar om ja säljer eller vill bli sugarbaby! (Flicka, HBTQ+, 17 år)

Om gubben är över 18 år så är det ett väldigt stort problem. Berättelsen ger mig känslor av att han är en pedofil och om han nu är det så borde Charlie rapportera detta till polisen i stället. Jag vet inte om man får betalt för att man rapporterar om dessa problem och fångar in folk som gubben men om man kan så skulle det vara ett alternativ för Charlie. (Ickebinär, HBTQ+, 15 år)

Andra barn skrev om egna eller vänners erfarenheter av att ha blivit erbjudna pengar för nakenbilder och hur de hanterar dessa situationer.

Jag har bara själv fått förfrågan om jag vill ha en sugardaddy eller sugarmommy. Min lärare säger hela tiden att vi inte ska skicka nakenbilder för att de kommer finnas där ute på nätet. Plus att om någon får ens nummer blir det ännu

enklare att få reda på personens liv. Jag brukar använda det tricket att om ett okänt nummer ringer till mig så lägger jag in det i Swish och ska "swisha" en krona. När jag sen kommer in på bankappen står det vem numret tillhör och då vet jag vem som har ringt. Då ångrar jag bara betalningen och fortsätter med livet (Flicka, HBTQ+, 16 år)

Nån random person la till mig på snap så la till tbx men då va det nån som ville köpa nude så jag la blocken (Flicka, HBTQ+, 16 år)

En kille ville köpa nudes av min kompis för 600kr. hon bad honom swisha i förväg o sen blocka hon honom överallt som en äkta girlboss (Flicka, HBTQ+, 16 år)

En handfull barn reagerade på att det är en vän som tipsar Charlie om att sälja.

Skum kompis, jag själv uppmanar inte ofta till prostitution. (Pojke, HBTQ+, 15 år)

Charlie borde kolla så att hennes vän också är i säkerhet. (Ickebinär, HBTQ+, 16 år)

Samtidigt ansåg andra barn att det kan finnas situationer där det är okej att sälja bilder, även om vissa samtidigt poängterar att det kan finnas risker med att göra det.

Gör alltid det som känns bäst och var försiktig. Se till att ingen personlig information ges eller något som kan tyda på att det är du på bilden. (Flicka, HBTQ+, 17 år)

"Själv tycker jag inte det är något fel i att sälja bilder i sig. jag har själv varit i riktigt tuffa lägen o känt att det var det enda valet. men om du känner att det är det enda sättet att skaffa pengar så MÅSTE du vara SUPERFÖRSIKTIG!! Man vet aldrig vem som är på andra sidan mobilen och vad de kan tänka sig göra". (Ickebinär, HBTQ+, 16 år)

Jag skulle gjort det och inte visat mitt ansikte eller tatueringar som kan visa att det är jag.

(FLICKA, HBTQ+, 17 ÅR)

Det är tydligt att åsikterna om att sälja bilder går isär bland barnen i undersökningen. Vissa ser det som moraliskt förkastligt, medan andra främst ser det som en fråga om riskbedömning. Det är samtidigt tydligt att fler barn som identifierar sig som HBTQ+, i synnerhet flickor och ickebinära, skulle välja att sälja bilder om deras situation såg ut som i vinjetten. Denna syn avspeglar sig också i barnens erfarenhet av brottsutsatthet.

När frågan kom in på åldersskillnad var barnen i analysgruppen mer klivna. De upplevde att det var vanligare med stora åldersskillnader bland personer som inte identifierade sig som HBTQ+.

Barnens analys av vinjetterna

ALLA BARN I ANALYSGRUPPEN upplevde att barn som identifierade sig som HBTQ+ pratade mer om samtycke än andra barn. Ett skäl de angav för detta var att barn med HBTQ+-identitet hade oftare fått sina gränser kränkta än andra barn.

För de har väl gått igenom det och inte känts sig bekväma i det, så de vill bara känna sig säkra. (Barn 3)

Intervjuare: *Vad menar du med att de har gått igenom det? Har folk inte respekterat deras gränser?*

Ja, att de har sagt nej och så har de ändå fått det. (Barn 3)

Barnen var förhållandevis tysta i frågan i övrigt och då det kom till nakenbilder uttryckte de – till skillnad från majoriteten av HBTQ+-barnen i enkäten – ett starkt avståndstagande.

Jag tycker att enda anledningen man borde skicka nakenbilder eller sånt är typ om det är typ läkarsaker, typ

om man har ett sår ... Då vet man att läkaren är redo för det och att läkaren har varit med om det förr. (Barn 1)

När frågan kom in på åldersskillnad var barnen i analysgruppen mer klivna. De upplevde att det var vanligare med stora åldersskillnader bland personer som inte identifierade sig som HBTQ+.

Om man är yngre tror jag att det kan vara lite såhär (jag känner inte såhär) men det är vissa yngre som känner att man vill växa upp lite snabbare och då dejtar man någon lite äldre för att då känner man sig större, men det känns som att det är vanligare bland folk som är straight (Barn 1)

Det vanliga jag tror är unga tjejer med män. Det är det konstigaste också. Män borde förstå att de gör fel och barnets föräldrar borde också kanske lista ut någonting. Barnet kanske har kompisar som barnet kanske har sagt till att hon har en pojkvän som är typ 30 medans hon är typ 13 och då kanske de behöver säga till föräldrarna... (Barn 3)

När de fick höra vinjetten om en digital sexuell kontakt mellan en pojke och en man blev samtalet mer nyanserat.

"Det är fler straighta personer, så då kan man känna sig mer utanför"

(BARN 2)

"Det är på vissa ställen jag känner mig lite ensam, lite lost, men på vissa ställen känner jag inte alls så"

(BARN 1)

"a, det är... Jag vet inte... Svårt"

(BARN 2)

Barnen i analysgruppen växlade mellan att se åldersskillnad mellan vuxna och barn som någonting som de generellt tog avstånd från och, då de mötte en konkret berättelse, sympatisera med barnet i berättelsen och behovet av att få känna tillhörighet med andra som har samma sexuella läggning. Det skiftande av perspektiv var genomgående i samtalet med barnen i analysgruppen. De valde först att positionera sig mot ett beteende och koppla det till heteronormativa kontexter för att sedan uttrycka förståelse för att situationen komplicerades när den handlade om ett barn med en HBTQ+-identitet.

I diskussionen om att sälja nakenbilder var barnen initialt starkt avståndstagande och uttryckte avsmak vid tanken. Det skiljer dem från vissa av barnen i enkäten, men det var en fråga där barnen i enkäten också gav uttryck för olika åsikter även om de var mindre dömande än barnen i referensgruppen. På frågan om hur de tänker på detta i relation till kroppslig autonomi drar barnen i analysgruppen en tydlig gräns. De medgav visserligen att det finns situationer där barn av olika skäl kan gå med på det, men att det är en kortsiktig lösning.

Jag tycker man borde få göra lite mer vad man vill, typ äta vad man vill och så, men att ge ut det är något som är nej... Det är inte samma sak direkt (Barn 1)

Men de som vill köpa nakenbilderna de gör ju också fel som frågar om det, man ska inte behöva utsättas för att någon frågar en om nakenbilder om man inte vill. Men om man vill så kommer man säkert ångra det sen. För ångesten finns alltid där. man får ju alltid typ ångest av att man har gjort någonting. Man får typ minnen av att man gjorde det och sen så ångrar man det, men man kan inte ta tillbaka det. (Barn 3)

När psykisk ohälsa blev ett samtalsämne uttryckte barnen, utan att ändra åsikten att sälja nakenbilder eller sex alltid är fel, en viss förståelse för att de ändå kunde välja att göra det.

Jo men det kan ju, alltså om man liksom har ångest eller depression så kan man bli mer villig att göra det för att man känner att man vill – jag vet inte – men det känns som att man kanske vill göra någonting för någon annan – då gör man någonting [...] Ja alltså att man säljer sex och så vet man att nu mår den personen bra för någonting jag har gjort, så kanske man känner att det är bra, men sen efteråt så ångrar man det (Barn 2)

Fördjupningsområde: Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling

När det gäller frågor om att sälja nakenbilder eller utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling var en större andel barnen som identifierar sig som HBTQ+ utsatta i jämförelse med referensgruppen. Barnen fick besvara frågor om hur vanligt de tror det är att sugardejta respektive sälja sex, samt om de själva eller en vän har sugardejtat. Det fanns olika uppfattningar bland barnen om skillnaden – om det över huvud taget fanns någon skillnad – mellan sugardejting och att sälja sex. Flera barn betonade att sugardejting upplevs mer frivilligt och mer flärdfullt än att sälja sex även om båda delarna inkluderar sex mot ersättning i någon form.

Sugardejting

FRÅGAN OM SUGARDEJTING i enkäten var ställd på följande vis: “Tror du att det är vanligt att personer i din ålder får till exempel kläder, saker eller resor när de har sex med någon de dejtat? (så kallad sugardejting)”.

Trots att det är problematiskt valde vi medvetet att använda oss av begreppet sugardejting och definitionen ovan. Detta gjorde vi för att det är vanligt att barn och unga skiljer på sugardejting och att sälja sex och att många barn som sugardejtar inte känner igen sig i begreppet sex mot ersättning.

Dom har väldigt många likheter om man tänker efter. Däremot känns sugardejting lite mer frivilligt än vad prostitution är. Det kanske inte alls är så men från vad man har hört på internet verkar sugardejting världen väldigt flott och lyxigt medans att sälja sex känns mer tvångsartat och när man väl börjat kan man inte ta sig ur det. (Flicka, HBTQ+, 16 år)

”Det är väldigt olika saker. Sugardejting innebär ändå inte tvång enligt mig. Man får ett förhållande, Sex och saker. Jag hade gjort det!”

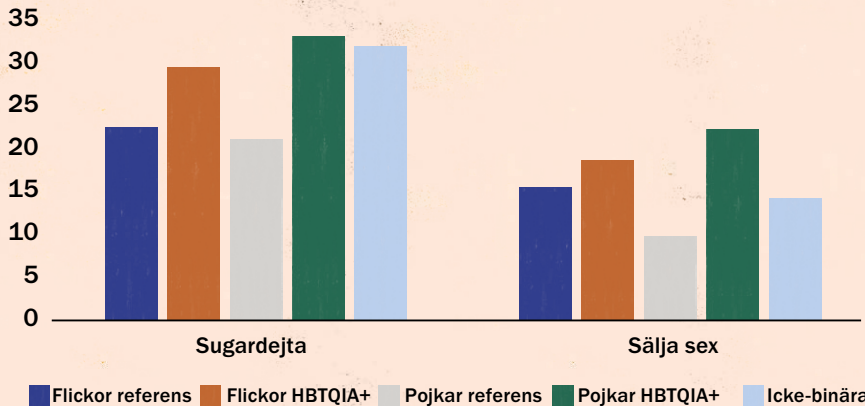
(FLICKA, HBTQ+, 15 ÅR)

Det finns också barn som förkastade den distinktionen och snarare betonar likheterna mellan att sälja sex och sugardejting.

Diagram 4 visar att barnen som identifierar sig som HBTQ+ i störst utsträckning tror att det är ganska eller mycket vanligt att sugardejta eller sälja sex. Vi ser också att många av barnen skiljer på de två fenomenen då fler tror att det är ganska eller mycket vanligt att sugardejta jämfört med vad de tror om förekomsten av att sälja sex.

Diagram 4

Sugardejta och sälja sex – ganska eller mycket vanligt bland barn

Diagrammet visar andelen barn som tror att det är ganska eller mycket vanligt att andra barn sugardejtar eller säljer sex.

”Oftast vill de männen som är ’suger-daddys’ ha unga vackra tjejer och inte utsatta tjejer. Skillnaden mellan bordeller, endast sexköp och sugardejting är väl att endast sexköp handlar om att köpa makt av en utsatt person. Medan me sugerdating så får du partnern att stanna genom att få de tro de har makten.”

(FLICKA, HBTQ+, 16 ÅR)

"I vår ålder är det enkelt att få sex som kille eller tjej om man vill det gratis. Så om man säljer sex är det oftast bara för att få pengar eller något annat som du egentligen inte har råd med."

(POJKE, HBTQ+, 16 ÅR)

I TABELL 6 SER VI HUR många barn som antingen själva har erfarenhet av att sugardejta eller har en vän som har gjort det. Barnen som identifierar sig som HBTQ+ är de som i störst utsträckning anger att de har sugardejtat eller har en vän som gjort det. Det finns tydliga skillnader mellan barn som identifierar sig som HBTQ+ och barn i referensgruppen; i HBTQ-gruppen sticker pojkarna ut som de med störst erfarenhet av eller känner någon som sugardejtat, följt av flickorna och ickebinära. Det är exempelvis nästan fyra gånger så många pojkarna som identifierar sig som HBTQ+ som svarar ja på frågan jämfört med pojkarna i referensgruppen.

Tabell 6	Flickor referens	Flickor HBTQIA+	Pojkar referens	Pojkar HBTQIA+	Icke-binära
Erfarenhet %	13,5	24,1	11,2	40,0	22,6

Att döma av fritextsvaren har flera barn som identifierar sig som HBTQ+ en förhållandevis öppen inställning till sugardejting som ofta motiveras med individens kroppsliga autonomi och rätten till egen sexualitet även då den innebär att utnyttjas genom köp av sexuell handling. Detta är en väldigt tydlig skillnad mellan barnen som identifierar sig som HBTQ+ och de som inte gör det. I referensgruppen kopplas sugardejting och att sälja sex samman i större utsträckning och självskadebeteende är ett mer förekommande tema när de pratar om sugardejting.

Att det döms mycket mer än det borde inget fel med att ha sex och inget fel att ta betalt för tjänster man gör åt någon annan dock borde man va över 18 och helt säker och bekväm i situationen. (Flicka, HBTQ+, 16 år)

Alla har sina egna kroppar och får göra vad de vill med dem, för utbyte eller inte. (Flicka, HBTQ+, 15 år)

Det känns som ett enkelt sätt att tjäna pengar. Minns att man som 16> inte kunde hitta jobb varken privat eller kommunalt så det förvånar mig inte att om det är vanligt bland yngre personer också. Vi skämtar mycket i min kompisgrupp om att de som inte haft sex borde sälja sin oskuld för pengar eller låtsas vara de för att sedan sälja den. (Annat, HBTQ+, 17 år)

Slående i barnens citat är att så många av dem upplever sugardejting som relativt oproblematiskt och att det ligger inom ramen för självbestämmande och kroppslig autonomi. Detta står i kontrast till barnens resonemang då det gällde att sälja nakenbilder där fler såg det som både farligt och/eller moraliskt problematiskt. Ett fåtal barn som identifierar sig som HBTQ+ gör dock kopplingen mellan psykisk ohälsa och självskadebeteende med att sugardejta. Denna koppling är däremot vanlig bland barnen i referensgruppen.

"Jag tror inte det bara handlar om pengar. Många som gör det har ofta problem med psykisk ohälsa, då kan man ju se det som självskadebeteende på ett sätt (om de använder det på det sättet)."

(FLICKA, HBTQ+, 17 ÅR)

Diskussion

SYFTET MED DENNA RAPPORT är att belysa brottsutsattheten bland barn som identifierar sig som HBTQ+ och även deras syn på sex och relationer på internet. Det är svårt att kategoriskt hävda att barn i vår undersökning som identifierar sig som HBTQ+ är mer utsatta för brott än andra barn i studien. Flickorna i referensgruppen är den grupp som är mest utsatta i de undersökta brottskategorier. Undantaget är dock två brottskategorier, att ha sålt nakenbilder och att ha blivit utnyttjad för köp av sexuell handling ("sålt sex"). I båda fallen är barn som identifierar sig som HBTQ+ (oavsett könsidentitet) i högre grad än utsatta än referensgrupperna av pojkar och flickor som inte identifierar sig som HBTQ+. Detta bekräftar resultat från andra studier som visar att pojkar utnyttjas genom köp av sexuell handling i högre grad än flickor – en skillnad som i vår undersökning drivs av pojkarna som identifierar sig som HBTQ+. Undersökningen visar att pojkar som identifierar sig som HBTQ+ och ickebinära har blivit utnyttjade genom köp av sexuell handling i högre utsträckning än andra grupper, över tio procent av barnen som svarat på frågor om brottsutsatthet uppger att de "sålt sex" vilket är mer än fem gånger så många som bland barnen i referensgruppen som inte identifierar sig som HBTQIA+. Det är ett resultat som vi måste ta på allvar. Omvärldens förutfattade meningar om att det främst är flickor som utsätts riskerar att pojkarnas och de ickebinäras utsatthet osynliggörs och att deras röster inte blir hörda.

Undersökningen visar att pojkar som identifierar sig som HBTQ+ och ickebinära har blivit utnyttjade genom köp av sexuell handling i högre utsträckning än andra grupper, över tio procent av barnen som svarat på frågor om brottsutsatthet uppger att de "sålt sex" vilket är mer än fem gånger så många som bland barnen i referensgruppen som inte identifierar sig som HBTQIA+.

I denna tystnad skapas och förstärks förväntningar och normer som förminskar och normaliserar vissa barns utsatthet. I värsta fall kan det leda till att insatser och stöd som finns tillgängligt enbart utgår från flickors erfarenheter och inte tar hänsyn till erfarenheter från pojkar som identifierar sig som HBTQ+ eller ickebinära. Utan dessa röster riskerar barnen att lämnas ensamma i sin utsatthet och att övergreppen fortsätter.

Att barn och unga utforskar sin sexualitet på nätet är naturligt och nätet ska vara en trygg miljö att göra det på. Det är vi som vuxna som är ansvariga för att se till att barn och unga har de verktyg i form av information om sina rättigheter, samtycke och olika sexuella läggningar och könsidentiteter som de har rätt till. Men barn pratar sällan med vuxna om hur de utforskar sina relationer på nätet och kunskapsglappet mellan vuxna och barn är stort när det gäller sexuellt utforskande på nätet. I den här rapporten blir det tydligt att unga som identifierar sig som HBTQ+ har mycket att lära sina jämnåriga och vuxenvärlden i sina utvecklade och nyanserade resonemang kring samtycke och sårbarhet. Barns och ungas upplevelser och erfarenheter måste vara utgångspunkten för ett pågående samtal mellan vuxna och barn – hemma, i skolan och i vardagen – och för att skapa den samtyckeskultur som unga har rätt till. Att unga som identifierar sig som HBTQ+ i högre utsträckning söker stöd och hjälp av jämnåriga är viktigt att pro-

Barnen har en öppen inställning till sugardejting som ofta motiveras med individens kroppsliga autonomi och rätten till en egen sexualitet – även då den innebär att utnyttjas genom köp av sexuell handling.

blematisera då jämnåriga vänner inte alltid besitter den kunskap som barn behöver. I undersökningen och i vår stödverksamhet Ditt ECPAT möter vi många barn och unga som inte har kunskap om vad som är lagligt eller inte och i förlängningen kan en sådan brist kunskap leda till att barnen utsätts eller utsätter andra för brott utan att vara medvetna om det. Det blir särskilt tydligt när det rör vad barnen kallar för "sugardejting" och stora åldersskillnader i relationer. Barnen har en öppen inställning till sugardejting som ofta motiveras med individens kroppsliga autonomi och rätten till en egen sexualitet - även då den innebär att utnyttjas genom köp av sexuell handling. Detta är en väldigt tydlig skillnad mellan barnen som identifierar sig som HBTQ+ och de som inte gör det.

För barn och unga som identifierar sig som HBTQ+ kan det leda till en ökad sårbarhet att inte ha kommit ut än vilket kan bidra till att de söker sexuella relationer på internet. Vi ser även i många av undersökningens fritextsvar att homofobiska åsikter finns i barnens närmiljö och att dessa främst riktar sig mot pojkar som identifierar sig som HBTQ+. Sårbarheten och trakasserier kan skapa en rädsla för att utforska den egna identiteten och sexualiteten utanför nätet. Det är förståe-

ligt att barn söker sig till vuxna som signalerar att de accepterar barnet och kan ge det trygghet och erfarenheter barnet saknar. Detta förtroende får inte vuxenvärlden svika genom att utsätta barnet för brott och/eller utnyttja sitt maktövertag. Här spelar också föreställningar om genus in då det i stor utsträckning inte talas om pojkars och ickebinäras utsatthet för sexualbrott oavsett barnens sexuella läggning. Det finns en viktig diskussion att ta för HBTQ-rörelsen då barnen vittnar om att relationer mellan barn i tonåren och vuxna är vanligt och att vuxna använder sin makt, sina erfarenheter och barnens beroendeställning för att utnyttja barn i sårbara situationer – till exempel unga HBTQ personer som inte har kommit ut. Att vuxna sexuellt utnyttjar barn och unga som utforskar sin sexualitet är oacceptabelt oavsett vad brottsoffrets inställning till relationen och/eller brottet är. Trots att det givetvis inte är en problematik som är avgränsad till HBTQ-världen – och trots att frågan kan vara extra känslig då det gäller en utsatt grupp – kommer en rädsla för att lyfta frågan att drabba barnen.

Det finns en viktig diskussion att ta för HBTQ-rörelsen då barnen vittnar om att relationer mellan barn i tonåren och vuxna är vanligt och att vuxna använder sin makt, sina erfarenheter och barnens beroendeställning för att utnyttja barn i sårbara situationer – till exempel unga HBTQ personer som inte har kommit ut.

Referenser

¹ Stoilova, M., Livingstone, S., & Khazbak, R. (2021). Investigating Risks and Opportunities for Children in a Digital World: A rapid review of the evidence on children's internet use and outcomes, *Innocenti Discussion Papers, no. 2020-03*, UNICEF Office of Research

² RFSL (2019, 2 december). Hbtqi. Hämtad 6 oktober, 2022, från <https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/hbtq/>; RFSL (2021, 17 mars). *Begreppsordlista*. Hämtad 3 februari, 2023-02-03, från <https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/begreppsordlista/>; Tillgren, U., Bråhner, R. & Hector, E. (2020). *Ung och HBTQ, "Det finns fler pronomen än hon och han"*, FORTE: Forskningsrådet för hälsa arbetsliv och välfärd

³ RFSL (2021, 17 mars). *Begreppsordlista*. Hämtad 3 februari, 2023-02-03, från <https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/begreppsordlista/>

⁴ Van Ouytsel, J., Walrave, M. & Ponnet, K. (2019). An Exploratory Study of Sexting Behaviors Among Heterosexual and Sexual Minority Early Adolescents, *The Journal of Adolescent Health*, 65(5), 621-626.; Folkhälsomyndigheten (2020). Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland homo och bisexuella samt transpersoner – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.; Rousaki, A. (2020, 18 november). *LGBT adolescents, sexting, and consent*. Hämtad 17 oktober, 2022 från <https://www.acamh.org/blog/lgbt-adolescents-sexting-consent/>

⁵ Van Ouytsel, J., Walrave, M. & Ponnet, K. (2019). An Exploratory Study of Sexting Behaviors Among Heterosexual and Sexual Minority Early Adolescents, *The Journal of Adolescent Health*, 65(5), 621-626.; Folkhälsomyndigheten (2020). Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland homo och bisexuella samt transpersoner – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.; Rousaki, A. (2020, 18 november). *LGBT adolescents, sexting, and consent*. Hämtad 17 oktober, 2022 från <https://www.acamh.org/blog/lgbt-adolescents-sexting-consent/>; Svedin, C.G., Landberg, Å. & Jonsson, L. (2021). Unga, sex och internet efter #metoo – om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021.

⁶ RFSL (2021, 17 mars). *Begreppsordlista*. Hämtad 3 februari, 2023-02-03, från <https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/begreppsordlista/>

⁷ Martin-Storey, A., Lapointe, A., Girouard, A., Paquette, M. & Bergeron, S. (2021). Literature Review: Best Practices for Creating Safer Spaces Online for LGBTQ2S+ Youth. *PREVNet 2021, Community of Practice: Addressing Youth Dating Violence*.

⁸ Escobar-Viera, C., Whitfield, D.L., Wessel, C.B., Shensa, A., Sida- ni, J.E., Brown, A.L., Chandler, C.J., Hoffman, B.L., Marshal, M.P., & Primack, B.A. (2018). For better or for Worse? A Systematic

Review of the Evidence on Social Media Use and Depression Among Lesbian, Gay and Bisexual Minorities. *JMIR mental health*, 5(3), e10496.

⁹ *Ungdomsstyrelsen* (2009). Erfarenheter av sexuell exponering och sex mot ersättning. / *Ungdomsstyrelsen*, 9, 32-143.; Holmström, C., Bjønness, J., Birk Jensen, M., Seikkula, M., Antonsdottir, H.F., Skilbrei, M-L., Söderholm, T. & Grönvall, Y. (2019). Young People, Vulnerabilites and Prostitution/Sex for Compensation in the Nordic Countries: A Study of Knowledge, Social Initiatives and Legal Measures. *Nordic Council of Ministers*.

¹⁰ Svedin, C.G och Priebe, G. (2009). Unga, sex och internet. / *Ungdomsstyrelsen*, 9, 32-143.; Folkhälsomyndigheten (2020). Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland homo och bisexuella samt transpersoner – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.; Martin-Storey, A., Lapointe, A., Girouard, A., Paquette, M. & Bergeron, S. (2021). Literature Review: Best Practices for Creating Safer Spaces Online for LGBTQ2S+ Youth. *PREVNet 2021, Community of Practice: Addressing Youth Dating Violence*.

¹¹ Landberg, Å. och Jonsson, L. (2017). En del av verkligheten: Om barn, sexuella övergrepp och nätet.

¹² Svedin, C.G och Priebe, G. (2009). Unga, sex och internet. / *Ungdomsstyrelsen*, 9, 32-143.

¹³ Svedin, C.G och Priebe, G. (2009). Unga, sex och internet. / *Ungdomsstyrelsen*, 9, 32-143.; Tikkanen, R. H., Abellsson, J. & Forsberg. (2011). UngKAB09-Kunskap, attityder och sexuella handlingar bland unga. ; Folkhälsomyndigheten (2020). Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland homo och bisexuella samt transpersoner – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.; Svedin, C.G., Landberg, Å. & Jonsson, L. (2021). Unga, sex och internet efter #metoo – om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021.

¹⁴ Folkhälsomyndigheten (2015). Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner: En rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige.

¹⁵ Folkhälsomyndigheten (2020). Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland homo och bisexuella samt transpersoner – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.

¹⁶ Denna berättelse, som var en av de tre som icke-binära fick besvara, fanns i två versioner. I den som presenteras har Li pronomenet hen och i den andra har Li bytt namn till Lo och presenteras som flicka. Det var slumpartat vilken av berättelserna barnen fick besvara och eftersom det inte fanns några systematiska skillnader mellan barnens svar beroende på version har svaren därför slagits samman.

@ECPATSverige

+46 (0)8 598 920 00

info@ecpat.se

www.ecpat.se

www.ecpat.se/hotline

www.dittecpat.se

Bankgiro: 903-4349

